

Pædagogisk læreplan for Børnehuset Lygtemagerstien 2024

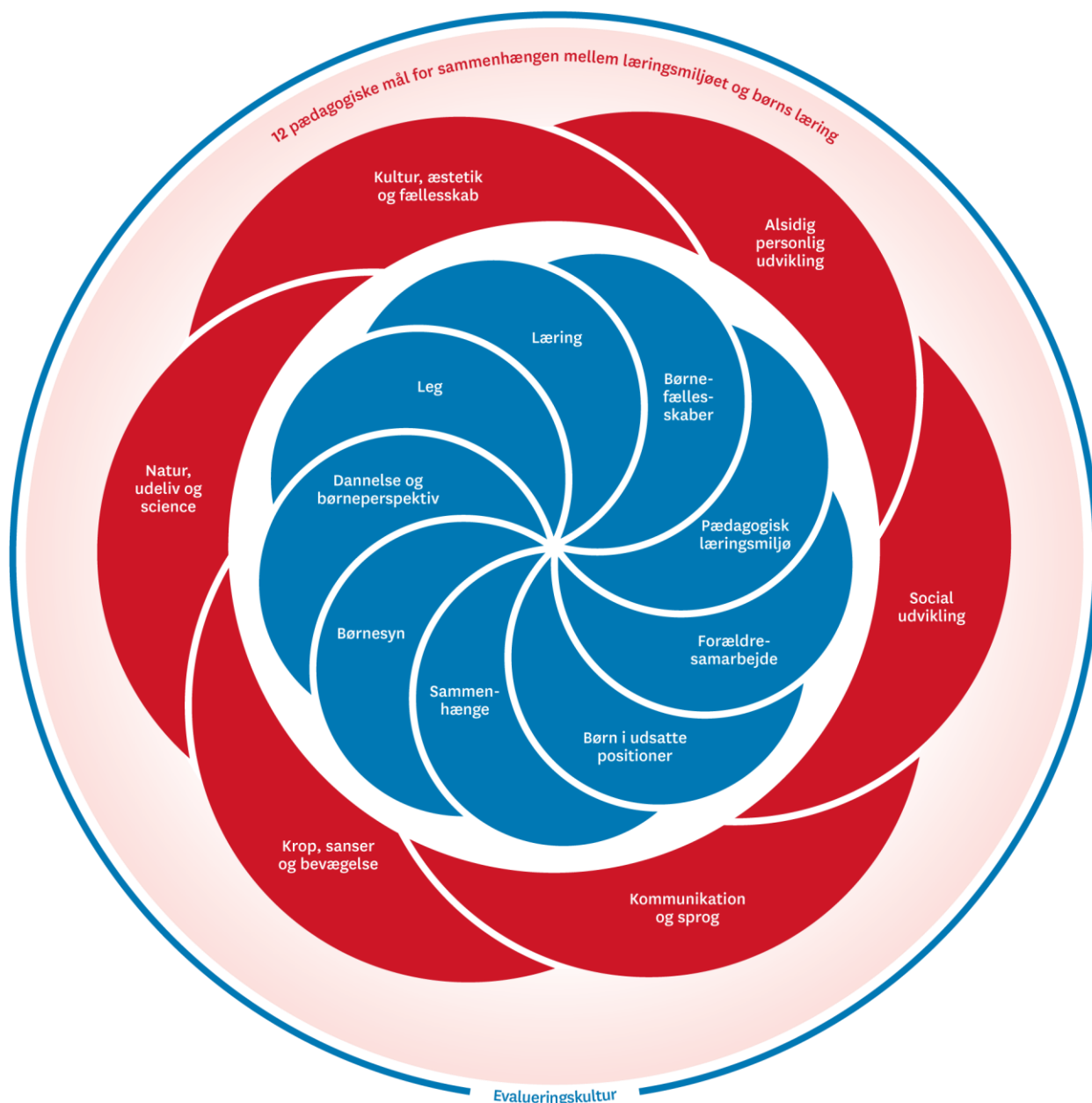

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Indholdsfortegnelse

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan	3
Hvem er vi	4
Pædagogisk grundlag	5
Børn i udsatte positioner	7
Sammenhæng til børnehaveklassen	10
Inddragelse af lokalsamfundet	12
Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø	13

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i

publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Institutionen blev bygget i 1969 og er en del af Urban Hansens revolutionerende byggeprojekt, som gik ud på at skabe en by i byen, hvor man kunne leve fra vugge til død. Her er lejligheder, rækkehuse, vuggestuer, børnehaver, en skole, kirke, bibliotek, plejehjem, ældrecenter, og indtil en del år siden, var der også et mindre butikscenter. I dag er området også kendt som Urbanplanen.

Børnehuset Lygtemagerstien er en integreret institution for børn i alderen 0-6 år fordelt på to vuggestuegrupper og to børnehavestuer. Børnehuset er beliggende i Remiseparken med direkte adgang fra børnehavens legeplads til vores nabo, den bemandede legeplads Bondegården.

Børnehuset Lygtemagerstien er privilegeret af børn med mange forskellige baggrunde, kompetencer og ressourcer. Dette skaber en god dynamik og styrke i børnegruppen. Vores børnegruppe kommer både fra og udenfor urbanplanen.

Vores personalegruppe består af både mænd, kvinder, nogle med mange års erfaring og nogle med få års erfaring, uddannede pædagoger og af medhjælpere. Derudover har vi ofte en halvårsstuderende fra pædagogseminariet. Fælles for alle er at vi har valgt at arbejde lige netop i dette hus, med denne børnesammensætning og med et fælles ønske om at skabe den bedste hverdag og det bedste institutionsliv for "vores" børn.

Børnehuset Lygtemagerstien er en del af Amager klynge E, som i alt består af 8 institutioner: Hoppeland, Østen for Solen, Skattekosten, Galaxen, Amagerhus, De fem årstider og Børnehuset Peder Lykkes Vej.

Pædagogisk grundlag

Vores valg af aktiviteter, etablering af læringsmiljøer, indkøb, vores fokus på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse tages alle med udgangspunkt i et pædagogisk grundlag. Det skal derfor på alle tider være velkomment at spørge ind til det pædagogiske grundlag/faglige refleksioner.

I Børnehuset Lygtemagerstien stræber vi efter at levere en høj kvalitet. Kvalitet og fagligt begrundede valg går hånd i hånd og det er derfor et sigte bevidst at gå væk fra egne synsninger frem mod faglige funderede begrundelser, der både har udgangspunkt i evidensbaseret viden samt erfaringer. Både vidensgrundlag og erfaringer skal kunne sikre validitet og reliabilitet for netop at leve op til en praksis af høj kvalitet.

I den fælles styrkede pædagogiske læreplan er der udvalgt nogle centrale elementer, som skal indgå i det pædagogiske grundlag: **Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring, Børnefællesskaber, Pædagogisk læringsmiljø, Forældresamarbejde, Børn i udsatte positioner og Sammenhæng til børnehaveklassen.**

Udover de på forhånd nævnte elementer, har vi i A klynge E udvidet med elementet **Omsorg**.

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

I kan beskrive elementerne samlet eller hver for sig.

De øvrige elementer i det pædagogiske grundlag skal ifølge loven fremgå særskilt af den pædagogiske læreplan. Disse elementer forholder I jer til lidt senere.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Børn i udsatte positioner

- **Med børn i udsatte positioner forstås en sammensat gruppe af børn, der fx kan være børn med en svag socio økonomisk baggrund, børn med en fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, børn i risiko for at stå uden for fællesskabet mv. (Den styrkede pædagogiske læreplan)**

I dagtilbudsloven opereres med en bred forståelse af begrebet ”Børn i udsatte positioner”:

Det at være i en udsat position er dynamisk og kontekstafhængigt, og et barn kan derfor være i en udsat position i kortere eller længere perioder. (EVA- Danmarks Evalueringsinstitut, 2022)

I Danmark vokser ca. 20 % af alle børn op i omstændigheder, der påvirker deres udviklingsmuligheder på måder, der går ud over deres trivsel, læring og udvikling nu og her, og som også kan gøre det vanskeligt for dem at klare sig i uddannelsessystemet på længere sigt.

Faktorer der kan bidrage til udsatte positioner

Kilde: Danmarks Evalueringsinstitut, 2022

Det pædagogiske læringsmiljø har stor betydning for, hvorvidt et barn befinder sig i en udsat position. Et dagtilbud af høj kvalitet kan understøtte, at barnet bevæger sig ud af en udsat position, ligesom et dagtilbud af lav eller middelmådig kvalitet kan fastlåse barnet i en udsat position.

I Børnehuset Lygtemagerstien er vi meget bevidste om, hvor vigtigt det er for børn i udsatte positioner, at blive mødt af kompetent personale, der ved hvordan de arbejder for at sikre, at barnet inkluderes i et børnefællesskab og understøttes i dets udvikling. Det er vores opgave at sikre, at personalet udvikler de kompetencer, der skal til for at kompensere for de manglende ressourcer forældre og familienetværk kan have – efter bedste evne naturligvis.

Børnegruppen i Børnehuset Lygtemagerstien er sammensat af børn fra mange forskellige familietyper og baggrunde. Vi oplever stor diversitet, hvilket medfører stor succes i arbejdet med integration og inddragelse i et børnefællesskab.

I etableringen af et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, har vi i Børnehuset Lygtemagerstien valgt at arbejde med generelle tiltag og individuelle tiltag.

Generelle tiltag:

- Afholdelse af opstartssamtaler forud for start i vuggestue og børnehave.
- Øget samarbejde med daginstitutionssocialrådgiver.
- En variation af tilbud om kulturelle oplevelser eller oplevelser generelt. Det styrker børns sproglige kompetencer såvel som deltagelsesmuligheder, hvis deres referenceramme udvides med viden og oplevelser, der også rækker udenfor Urbanplanen. Når disse oplevelser sker sammen med andre børn fra institutionen, opnås en fælles opmærksomhed og grundlaget for et inkluderende fællesskab.

- Hyppig forekomst af højtlesning. Højtlesning styrker børn narrative kompetencer og ordforråd og de forskellige historier og emner, som børnene præsenteres for danner grundlag for refleksioner og samtaleemner. Ikke alle børn oplever at få læst bøger derhjemme og for børn i udsatte positioner er det endnu et område, de ikke bør være bagud på, når de starter i skole.
- Børn i forening. Vi samarbejder med "Børn i forening", som etablerer forløb med daginstitutioner beliggende i udsatte boligområder, hvor andelen af børn, der går til fritidsaktiviteter og deltager i et foreningsliv, er lavere end landsgennemsnittet. Hvert år deltager de ældste børnehavebørn i et forløb på 8 uger, hvor de én gang om ugen præsenteres for aktiviteter i en idrætsklub.
- Vi etablerer sprogunderstøttende læringsmiljøer, som støtter børnenes sproglige udvikling og deltagelsesmuligheder. En del af et sprogunderstøttende læringsmiljø er bl.a. det pædagogiske personale, som er en vigtig sproglig rollemodel.
- Indsatser, der udvikler personalets faglighed og kompetencer.
- Styrket forældresamarbejde. Et godt forældresamarbejde har stor betydning for barnets udvikling og trivsel. Nogle forældre har behov for vejledning i forhold opdragelse, sund kost, betydningen af at lege med sit barn m.m. Vi vejleder bl.a. forældre i de sprogunderstøttende strategier, som har betydning for barnets sproglige udvikling.
- Børn i udsatte positioner oplever en følelsesmæssig belastning og kan have neuroaffektive udfordringer. Personalet introducerer børnene for lege med neuroaffektive perspektiver, for at understøtte barnets følelsesmæssige udvikling.

Individuelle tiltag:

De individuelle tiltag vil altid tage udgangspunkt i det enkelte barn og barnets familie og netværk. At være i en udsat position kan skyldes mange årsager og være i en kortere og længere periode. Nogle af de individuelle tiltag kan være:

- Øget behov for kram og fysisk kontakt.
- Støtte og guidning til deltagelse i lege og børnefællesskaber.
- Inddragelse af piktogrammer.
- Tildelte privilegier.
- Inddragelse af andet fagprofessionelt personale, som f.eks. logopæd, psykolog, socialrådgiver, sundhedsplejerske og støttepædagog.
- Øget antal af forældresamtaler og netværksmøder.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Amager klynge E er en del af "stærkt samarbejde" med Dyvekeskolen og den tilknyttede KKFO. En del af samarbejdet har udmøntet sig i en kanon, som består af nogle udvalgte sange, remser, bøger og nogle lege, som er gennemgående i både dagtilbud, KKFO og skolen. Derudover afholder Dyvekeskolen nogle sangdage hvert år i marts måned, hvor institutionerne inviteres til at deltage. Her synges bl.a. sangene fra vores kanon. Besøgene på skolen og vores kanon er med til at skabe sammenhæng og genkendelighed for børnene.

I Amager klynge E afholder vi faglige dage for personalet på tværs af klyngen, som alle arbejder med de kommende skolestartere. Her er formålet at skabe en fælles forståelse af, hvilke kompetencer der skal være fokus på at udvikle og som kan være med til at hjælpe barnet til en bedre skolestart.

For at sikre at skolen har de bedste forudsætninger for at imødekomme det enkelte barn, udarbejder vi, i samarbejde med forældrene, en vidensoverdragelse til skolen. Overdragelsen inkluderer en sprogvurdering og en dialogvurdering. Derudover vil der i nogle tilfælde være udarbejdet en overgangsbeskrivelse, som er gennemgået med forældrene.

Forud for starten på KKFO`en, tager vi på besøg på både en skole og en KKFO. Dette skal medvirke til at afmystificere, hvad det vil sige at gå på KKFO og skole, og derved skabe en tryk sammenhæng.

Gennem hele barnets tid i Børnehuset Lygtemagerstien er der kontinuerligt fokus på at støtte op om udvikling af barnets kompetencer, så barnet opleves at have de bedste forudsætninger, når barnet en dag skal videre i KKFO og skole.

Kompetencer, der er særligt værdifulde at have med sig i rygsækken, når man starter i skole er:

- Sociale færdigheder som: danne venskaber, tage hensyn, vente på tur og kunne tabe og vinde i spil.
- Personlige færdigheder som: selvværd og selvhjulpenhed, gåpåmod og nysgerrighed.
- Motoriske færdigheder som: Kaste/gribe, slå koldbøtter, løbe stærkt og kunne holde på en blyant.

Dette er alle færdigheder, som vi har et øget fokus på at støtte op om i barnets sidste år i børnehaven.

I praksis er storegruppebørnene sammen med en fast voksen enten stuevis eller på tværs af de to stuer. Dette sikrer de bedste forudsætninger for at imødekomme børnenes behov for at lære og udvikle sig i deres zone for nærmeste udvikling. I grupperne har børnene mulighed for at fordybe sig i forskellige projekter eller emner, som de bliver optagede af. Her er det den voksnes opgave at støtte op om muligheden for at børnenes interesser og refleksioner bliver undersøgt og afprøvet og udfordret.

EKSEMPEL (Måske Umaro`s om vejrudsigter?)

Hvert år deltager storegruppebørnene i et aktivitetstilbud arrangeret af "Børn i forening", som er et

forløb på 8 gange. Som en indføling i hvad det vil sige at gå til en fritidsaktivitet, bliver børnene præsenteret for forskellige boldspil og aktiviteter. Aktiviteterne faciliteres af et nærliggende idrætsforbund. Senest har vi besøgt boldklubben B1908.

Her er der bl.a. fokus på samarbejde, turde prøve nye ting, kast/gribe, løbe, sparke til en bold, vente på tur og tage hensyn.

I månederne inden vi afslutter børnenes institutionstid med en gallafest, besøges en KKFO og de skoler, som børnene skal videre til. De ældste børnehavebørn vil uundgåeligt opleve, at ordet skole jævnligt bliver nævnt både i institutionen såvel som derhjemme. At besøge skolerne hjælper til at afmystificere, hvad en skole eller KKFO er og det er derfor af stor betydning, at vi tilstræber at besøge alle de skoler, børnene skal videre til. Det er altid særligt for et barn, at få lov at vise sin skole frem til sine venner. Denne oplevelse er med at skabe en tilknytning til den skole, barnet skal gå på.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Med lokalsamfund forstås et geografisk afgrænset fællesskab. Børnehuset Lygtemagerstien er beliggende i Remiseparken, som er et område med lejlighedsbebyggelse, rækkehuse, skole, bibliotek, daginstitutioner, plejehjem, ældrecenter, grønne områder og bemandede såvel som ubemandede legepladser m.m.

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi er flittige brugere af Remiseparkens mange faciliteter og deltager i lokalområdets forskellige arrangementer i løbet af året. Fotos er fra dukketeaterfestivalen i juni 2024:

Vi er nabo til den bemandede legeplads "Bondegården", som har mindre dyrehold med geder, heste, kaniner, grise og høns. Vi er ofte på besøg og indimellem hjælper vi med at fodre hønsene og får korte ture på hesteryg. Et læringsmiljø med dyr giver børnene et indblik i hvad det vil sige at drage omsorg for dyr. Derudover får børnene en viden om dyrenes trivsel og egenskaber og leveforhold. Bondegårdens personale er altid imødekommende og parate til at svare på spørgsmål.

Vi samarbejder med Remiseparkens øvrige daginstitutioner, med hvem vi har sommersamdrift med. Vi er altid velkommen på besøg og vi er også altid åbne for gæster.

Vi indgår i "stærkt samarbejde" med Dyvekeskolen og den tilhørende KKFO. Vi besøger både skole og KKFO som en del af overgangen fra institution til skole med institutionens ældste børn.

Leg på plejehjem: I juni 2024 startede vi et samarbejde med det lokale plejehjem. Samarbejdet er sat i gang af den almennyttige forening Samværd, hvis formål er at skabe livsglæde, fællesskab og samvær på tværs af generationer. Til Leg på plejehjem mødes generationer gennem musik, rytmik og leg. Børnene udvikler evnen til at indgå i fællesskaber – lidt anderledes fællesskaber end dem de kender fra daginstitutionen og de opnår en øget forståelse for mennesker i andre livssituationer.

Som udgangspunkt mødes vi hver tirsdag. De børn, der deltager, er børnehavebørn fra mellemgruppen og de ældste vuggestuebørn. Der er en kontinuitet i børnegrupperne, men børnehaven og vuggestueafdelingen skiftes til at deltage fordelt på henholdsvis lige og ulige uger.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Det fysiske børnemiljø omhandler bl.a. støjniveau, indeklima, plads til fysisk udfoldelse, plads til stille aktiviteter, hygiejneforhold, lysforhold, garderobe, legeplads og udearealer, stuerne indretning og størrelse m.m.

Det psykiske børnemiljø omhandler bl.a. samspillet mellem børn og voksne, børnenes indbyrdes samspil, oplevelsen af gensidig respekt og tolerance, plads til forskellighed m.m.

Det æstetiske børnemiljø omhandler stuerne og øvrige omgivelser i forhold til om disse opleves inspirerende og tiltalende i et børneperspektiv.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Vi arbejder i Børnehuset Lygtemagerstien på at udnytte de m2, vi har til rådighed bedst muligt. Opdeling af stuerne så der skabes mindre rum i det store rum og inddragelse af garderober og fællesrum, som legearealer, gør at børnene har mulighed for at fordele sig i forskellige legezoner og at der skabes plads til fordybelse. Indretningen af legezonerne er foranderlige og tager udgangspunkt i de aktuelle børnegrupper. Legezonerne skal være inspirerende, overskuelige og tilgængelige.

Den zoneinddelte indretning er medvirkende til reducere af støj. Derudover har vi udskiftet flere opbevaringskasser af plastik til et mere støjreducerende materiale.

Institutionens udearealer er ligeledes inddelt i områder, som indbyder til forskellig leg og aktiviteter – både med og uden fokus på bevægelse. Vi har et område med gynger, rutsjebane, klatreborg, sandkasser, balancebro, plads til løbelege, regellege og kørsel på cykler. På vuggestuens legeplads er der ligeledes et kuperet område med en lille bakke som udfordrer balance og oplevelsen af at gå på en hældning. Vuggestuen har ligeledes gyngemråder: et med gynger til de helt små, som har brug for ekstra støtte for ikke at falde ud af gyngen og et sæt gynger, til de lidt større vuggestuebørn, som er bedre til selv at holde balancen og som øver sig på at gyng selv. De indendørs muligheder for bevægelseslege omhandler bl.a. vores frie gulvarealer, vores puderum, klatrevæg, den væghængte bro med trin og glidebane, stuerne skumdrasser m.m. Derudover har vi redskaber, som vi finder frem til forskellige aktiviteter og lege.

Vores store glaspartier, som vender ud mod vores legeplads, sikrer et naturligt lysindfald og begrænser

perioden, hvor vi må anvende elektrisk lys. Derudover sikrer de en udsigt mod grønne omgivelser, i modsætning til bygningens anden side, som vender mod parkeringsområdet og lejlighedskomplekset.

Samspillet blandt børn og voksne bygger på en ligeværdig respekt og afspejler de værdier, som vi lægger vægt på, er til stede i børnenes relationer med hinanden. Det er derfor særligt vigtigt at der holdes en god tone og at børnene støttes i at opbygge en retorik, der ikke er nedsættende eller indeholder bandeord.

FOTO

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

>Her skriver I korte retningsgivende refleksioner og eksempler.<

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Her kan I kort beskrive jeres arbejde med at etablere en evalueringsskultur som en del af det daglige pædagogiske arbejde. I kan fx beskrive, hvordan I arbejder systematisk med evaluering, om I arbejder med særlige metoder, om I arbejder eksperimenterende eller undersøgende med et særligt fokus, samt hvordan, hvor ofte og i hvilke fora I drøfter og reflekterer over jeres pædagogiske praksis mv.

>Skriv her.<

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Her kan I fx kort beskrive, hvordan evaluering af læreplanen kan ses i forhold til jeres evalueringskultur i hverdagen.

>Skriv her.<

Her kan I finde yderligere inspiration til arbejdet med den pædagogiske læreplan

Til at understøtte og inspirere jeres videre arbejde med den styrkede pædagogiske læreplan er der udviklet en række øvrige materialer. Alle inspirationsmaterialer – nuværende og kommende – kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Redskab til selvevaluering er en ramme til systematisk at analysere jeres praksis inden for centrale områder i den styrkede pædagogiske læreplan.

Redskab til forankringsproces indeholder fem tilgange til, hvordan I kan arbejde med forandring og forankring af et stærkt pædagogisk læringsmiljø.

Film introducerer indholdet i og illustrerer hovedpointer fra publikationen *Den styrkede pædagogiske læreplan*.

Forskellige tematiske materialer dykker ned i viden om et tema og giver inspiration til dialog og handling. Her er bl.a. materialer om evaluerende pædagogisk praksis, som understøtter en systematisk tilgang til det at evaluere.

Der offentliggøres løbende nye temaer.

Alle materialer kan findes på www.emu.dk/omraade/dagtilbud

Pædagogisk læreplan

© 2019

Danmarks Evalueringsinstitut og
Børne- og Socialministeriet

Citat med kildeangivelse er tilladt

Design: BGRAPHIC